תאריך עדכון : 07/03/2017

הפוליטיאה של אפלטון אצל היהודים

מס' הקורס : 30823/01

המרצה : ד"ר יהודה הלפר

סוג הקורס : סמינריון

שנת לימודים : תשע"ח

סמסטר : א'

היקף שעות : 1 ש"ש

אתר הקורס באינטרנט:

א. מטרות הקורס (מטרות על / מטרות ספציפיות) :
ספר הפוליטיאה של אפלטון הוא הדיאלוג המוכר ביותר של אפלטון ומכיל את הנושאים המפורסים שלו, כולל תורת האידיאות, המדינה האידיאלית, חלוקת הנפש לשלושה חלקים, האנאלוגיה בין נפש לעיר, גירוש המשוררים מהעיר, המלך הפילוסוף ומשל המערה. הנושאים האלה היו מוכרים להוגים יהודים בימי הביניים, אך לא ישירות דרך ספר הפוליטיאה עצמו מכיוון שהוא לא תורגם לעברית לפני המאה ה-20. המקור הראשי למושגי הפוליטיאה היה הביאור של אבן רשד לספר הפוליטיאה שתורגם לעברית ב-1320 על ידי שמואל בן יהודה ממרסיי. לאחר תרגומו, הספר שימש מדריך לחכמת הפוליטיקה עבור יהודים רבים ובכללם יוסף אבן כספי, אליהו דל מדיגו, יוחנן אלימנו, ודון יצחק אברבנאל. בקורס נבחן את מה שהיהודים בימי הביניים והרנסנס קראו בפועל כשכוונתם הייתה לקרוא את הפוליטיאה של אפלטון. נשאל גם מה מתוך הפוליטיאה עניין את הקוראים העבריים.

ב. **תוכן הקורס :** (רציונל, נושאים)
נקרא בעיון את הביאור של אבן רשד לספר הפוליטיאה של אפלטון ואת ספר הפוליטיאה של אפלטון עצמו (בתרגום של יוסף ליבס). נעיין בעניינים המרכזיים של הספרים האלה ונשווה אותם לאיך שהושגו אצל הוגים יהודים אחרים.

ג. חובות הקורס :

דרישות קדם:

חובות / דרישות / מטלות: נוכחות חובה בכל השיעורים. להכין את דפי המקורות שהמרצה מחלק לקראת כל שיעור ולקרוא את הספרות המחקרית הרלוונטית.

מרכיבי הציון הסופי (ציון מספרי / ציון עובר): עבודה רגילה או עבודה סמינריונית.
תכנית הוראה מפורטת לכל השיעורים: (רשימה או טבלה כדוגמת המצ"ב)

מס' השיעור	נושא השיעור	קריאה נדרשת	הערות
1	מבוא		
2	מלאכת הפוליטיקה	אבן רשד, ביאור, מאמר א אפלטון, פוליטיאה, קטעים	
3	השירה	אבן רשד, ביאור, מאמר א אפלטון, פוליטיאה, קטעים	
4	המעלה הטובה	אבן רשד, ביאור, מאמר א אפלטון, פוליטיאה, קטעים	
5	חיי המשפחה	אבן רשד, ביאור, מאמר א אפלטון, פוליטיאה, קטעים	
6	השירה והעיר הטובה	אבן רשד, ביאור ספר השיר לאריסטו	
7	המלך הפילוסוף	אבן רשד, ביאור, מאמר ב אפלטון, פוליטיאה, קטעים	
8	חכמה, מדע ומה שראוי לאזרח להאמין	אבן רשד, ביאור, מאמר ב אפלטון, פוליטיאה, קטעים	
9	תורת האידיאות והדת	אבן רשד, ביאור, מאמר ב אפלטון, פוליטיאה, קטעים	
10	המדינות הפחות טובות	אבן רשד, ביאור, מאמר ג אפלטון, פוליטיאה, קטעים	
11	בין יחיד לקיבוץ	אבן רשד, ביאור, מאמר ג אפלטון, פוליטיאה, קטעים	
12	הנפש המעולה	אבן רשד, ביאור, מאמר ג אפלטון, פוליטיאה, קטעים	
13	קיצורו של יוסף אבן כספי	קטעים	
14	יוחנן אלימנו ואברבנאל	קטעים	

ד. **בביליוגרפיה:** (חובה/רשות)

קריאת חובה:

אפלטון, ספר הפוליטיאה, תרגם יוסף ליבס. שוקן.

אבן רשד, ביאור על הפוליטיאה, תרגם שמואל בן יהודה ממרסי, בתוך
E.I.J. Rosenthal, ed. and trans., Averroes' Commentary on Plato's Republic, Cambridge: Cambridge University Press, 1956, 1966, 1969, pp. 21-108

קטעים אחרים

הקריאה תסופק בחוברת ודרך מודל.

קריאת רשות:

Mark McPherran (ed.), *Plato's* Republic*: a Critical Guide*. Cambridge University Press, 2010
G. R. F. Ferrari (ed.), *The Cambridge Companion to Plato's* Republic. Cambridge University Press, 2007
Dominic Scott, "The Republic," in *The Oxford Handbook of Plato*. Oxford University Press, 2008.
C. D. C. Reeve, *Philosopher-Kings: The Argument of Plato's* Republic. Hackett, 1988 (reprint 2006).
Franz Rosenthal, "On the Knowledge of Plato in the Islamic World". *Islamic Culture* 14 (1940): 387-422.